

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W TORUNIU
NADLEŚNICTWO ZAMRZENICA**

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA ZAMRZENICA
na posiedzenie
KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU
w sprawie ustalenia szczegółowych wytycznych do opracowania projektu
PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA ZAMRZENICA
NA LATA 2026- 2035**

Zamrzenica, 27 kwietnia 2023 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
A. Wytoczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych.....	3
1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne (§ 6 IUL).....	3
2. Prace przygotowawcze.....	3
2.1 Obszary chronione i funkcje lasu.....	3
2.2 Informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, gospodarki leśnej i ochrony przyrody (ogólnie).	12
2.3 Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów.	20
3. Podział powierzchniowy oraz podział na obręby leśne i leśnictwa.....	21
4. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń.....	222
5. Grunty we współwłasności.....	23
6. Wykorzystanie teledetekcji.....	23
7. Ujmowanie cech drzewostanów.....	23
8. Dodatkowe pomiary drewna martwego.....	24
9. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.	24
10. Terminy i sposoby kontroli prac nad projektem planu u. l.	28
11. Docelowa sieć dróg leśnych.	28
12. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.....	28
13. Słupy Oddziałowe	29
14. Sprawy organizacyjne.....	29
B. Założenia do planu urządzenia lasu.....	29
1. Wytoczne ogólne dla obszarów ochronnych – dla poszczególnych kategorii obszarów należy uwzględnić:	29
2. Funkcje lasu.....	30
3. Typy siedliskowe lasu.	30
4. Typy drzewostanów.	30
5. Przeciętne wieki rębności.	32
6. Podział lasów na gospodarstwa.....	33
7. Projektowanie użytkowania rębego i przedrębego	33

8. Wytyczne w sprawie hodowli lasu i nasiennictwa	35
9. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej.....	37
10. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.....	359
11. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.	373
12. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury technicznej nadleśnictwa.....	44
13. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.....	44
14. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.....	44
15. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenie tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych.....	45
16. Formy opracowania składników projektu planu u. l., w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.	46
17. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.....	48
18. Inne zagadnienia.	49

Wprowadzenie.

Niniejszy referat opracowano w celu przedstawienia wytycznych w sprawie organizacji prac urzędniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Zamrzenica na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r. wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Zakres, forma i techniczne sposoby wykonania dokumentacji do projektu planu urządzenia lasu, zawarte są w „Instrukcji zarządzania lasu” (Składniki planu urządzenia lasu) stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu u. l.) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Nadleśnictwo Zamrzenica zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 20 799,8430 ha, położonymi w województwie kujawsko-pomorskim w powiatach:

- tucholskim, w gminach: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo,
- świeckim, w gminach: Bukowiec, Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świekatowo,
- bydgoskim, w gminie: Koronowo,
- sępoleńskim, w gminie: Sępólno Krajeńskie.

Sąsiednie nadleśnictwa to:

- Lutówko, Tuchola, Trzebciny, Dąbrowa, Żołędowo, Różanna, Runowo - RDLP w Toruniu.

A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych

1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne (§ 6 IUL)

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany w 2022 r., w którym wyróżniono i skartowano typy siedliskowe lasu. Nowy plan u. l. będzie się opierał na tym operacie.

2. Prace przygotowawcze.

2.1 Obszary chronione i funkcje lasu.

2.1.1 Obszary chronione.

Obszary chronione należy ogólnie zdefiniować jako:

- ✓ objęte różnymi prawnymi formami ochrony konserwatorskiej, o rygorach wykluczających lub znacznie ograniczających możliwość prowadzenia gospodarki leśnej; do tej kategorii obszarów należy również zaliczyć drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lasami lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- ✓ objęte różnymi prawnymi formami ochrony częściowej, wielofunkcyjne, lecz z przewagą funkcji ochronnych (środowiskotwórczych) oraz z możliwością prowadzenia gospodarki leśnej dla realizacji zarówno funkcji ochronnych, jak i produkcyjnych (gospodarczych),
- ✓ nie objęte prawnymi formami ochrony, wielofunkcyjne, lecz z przewagą funkcji produkcyjnych (gospodarczych) oraz z obowiązkiem prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej dla realizacji funkcji produkcyjnych z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody.

Zestawienie obszarów chronionych

w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zamrzenia według stanu na 01.01.2023 r.

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. w zarządzie n-ctwa (ha)
Rezerwat przyrody	2	75,82
Parki Krajobrazowe	2	6 300,70
Obszar Natura 2000 – OSO	1	13 640,57
Użytki ekologiczne	380	584,62
Pomniki przyrody	43	-
Ochrona gatunkowa - strefy ochrony	11	557,93

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zamrzenia znajdują się:

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. w zarządzie n-ctwa (ha)
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	1	188,65
Obszary chronionego krajobrazu	4	18844,39
Otulina rezerwatu	1	12,34
Otuliny parków krajobrazowych	2	2134,62

Rezerваты przyrody:

Rezerwat „Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego”

Rezerwat położony jest w Leśnictwie Lubiewice, w oddziałach 184o-s oraz w Leśnictwie Rykowisko, w oddziałach 210 a-r,~a, 211a-g, ~a.

Jest to najstarszy polski rezerwat. Mimo że formalna ochrona rezerwatowa istnieje od 1956 r., to pierwsze wzmianki o ochronie „uroczyska cisowego” pochodzą już z roku 1827. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 18 czerwca 1956 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 59, poz. 719), zmienionym zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 kwietnia 1978 r. (M.P. Nr 15 poz. 53). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego”. Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 113,61 ha. Podstawowym przedmiotem ochrony w rezerwacie jest cis występujący bardzo licznie, z wieloma starymi i okazałymi egzemplarzami. Liczebność populacji cisów określa się na ok. 3,5 tys. sztuk, z czego ok. 2,8 tys. okazów żywych.

1. Rezerwat "Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego"

„Rezerwat Cisów Jeleniagóra im. Kazimierza Szlachetko”

Rezerwat położony jest w Leśnictwie Jelenia Góra, w oddziałach 33f oraz 34f, ~g.

Powołany został Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11.12.1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1996 r. Nr 2, poz. 29). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 30 listopada 2017 r. Powierzchnia rezerwatu wynosi 4,25 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie stanowiska cisa pospolitego *Taxus baccata*,

występującego na zróżnicowanym troficznie siedlisku z przewagą lasu mieszanego świeżego w drzewostanach antropogenicznie przekształconych.

2. "Rezerwat Cisów Jeleniagóra im. Kazimierza Szlachetko"

Obszary NATURA 2000:

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zamrzenia występuje Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – PLB 220009 „Bory Tucholskie” wyznaczony Dyrektywą Ptasią (*Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – wcześniej Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków*), określającą kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem. Celem wyznaczenia obszaru jest ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi i w niepogorszonej formie.

W Nadleśnictwie Zamrzenia obszar obejmuje część Leśnictw Janiagóra, Jeleniagóra, Lnianek, Lubiewice, Rykowisko i Sarnówek (obręb Wierzchlas) oraz Leśnictw Leontynowo i Wandowo (obręb Zamrzenia).

Pomniki przyrody:

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Zamrzenica znajdują się 43 pomniki przyrody objęte ochroną konserwatorską.

Lp.	Leśnictwo	Adres leśny	R-j osobliwości	R-j powierzchni	Ilość (szt.)	Gatunek
1	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	LP
2	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	LP
3	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	DB.C
4	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	BK
5	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	BK
6	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	DB.S
7	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	LP
8	Bukowiec	306A d	drzewo	D-STAN	1	SO
9	Janiagóra	344k	drzewo	D-STAN	1	DB.B
10	Janiagóra	331d	drzewo	D-STAN	1	MD
11	Lnianek	142 g	drzewo	D-STAN	1	DB.S
12	Lubiewice	184n	drzewo	BUD INNE	1	CIS
13	Lubiewice	150f	drzewo	LZ-R	1	DB
14	Sarnówek	112d	drzewo	D-STAN	1	LP
15	Lisikąt	103b	drzewo	D-STAN	1	CIS
16	Lisikąt	103 h	drzewo	L-CTWO	1	CIS
17	Lisikąt	105b	drzewo	D-STAN	1	CIS
18	Lisikąt	103i	drzewo	R	1	LP
19	Zamrza	64f	drzewo	D-STAN	1	SO
20	Bruchniewo	113s	drzewo	D-STAN	1	MD
21	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
22	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
23	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
24	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
25	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
26	Bruchniewo	74i	drzewo	D-STAN	1	SO
27	Bruchniewo	76a	drzewo	D-STAN	1	SO
28	Bruchniewo	40a	drzewo	D-STAN	1	WZ
29	Bruchniewo	62d	drzewo	D-STAN	1	WZ
30	Branica	126i	drzewo	D-STAN	1	DB.B
31	Brzozowo	166g	drzewo	D-STAN	1	DB.S
32	Brzozowo	135g	drzewo	D-STAN	1	DB.S
33	Brzozowo	166g	drzewo	D-STAN	1	DB.S

34	Brzozowo	166g	drzewo	D-STAN	1	DB.S
35	Brzozowo	135f	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
36	Brzozowo	172b	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
37	Brzozowo	151a	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
38	Brzozowo	155b	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
39	Brzozowo	155d	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
40	Brzozowo	172a	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
41	Brzozowo	154g	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy
42	Brzozowo	154h	głaz narzutowy	POL ŁÓW	1	nie dotyczy
43	Sielanka	63a	głaz narzutowy	D-STAN	1	nie dotyczy

3. Potężna sosna w Leśnictwie Bruchniewo

4. Okazały wiąz w Leśnictwie Bruchniewo

Użytki ekologiczne:

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się użytki ekologiczne w 380 wydzieleniach, o łącznej powierzchni 584,61 ha.

5. Użytek ekologiczny w Leśnictwie Lisiejamy

6. Pływająca wyspa na użytku ekologicznym w Leśnictwie Lisiejamy

Obszary, na których występują chronione i rzadkie rośliny oraz chronione zwierząt:

Na terenie Nadleśnictwa Zamrzenia aktualnie zatwierdzonych jest 11 stref ochronnych miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków:

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Lokalizacja: leśnictwo, oddział	Strefa ochrony całorocznej (ha)	Strefa ochrony okresowej (ha)	Decyzja	organ	data	UWAGI
1	bielik	Haliaeetus albicilla	Rykwisko 238 b	28,8	34,02	WŚiR.II.KLD.6631-1/28/05	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	09.08.2005	strefa planowana do likwidacji
2	bielik	Haliaeetus albicilla	Leontynowo 175 b	2,23	43,45	RDOŚ WOP.6442.9.2020.M P.2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	11.05.2020	podana powierzchnia obejmuje całość wydzieleni; strefa ochrony została wyznaczona na części wydzieleni, granice zmienione decyzją WOP.6442.4.202 2.MP z dnia 18.03.2022

3	bielik	Haliaeetus albicilla	Pieńkowo 183 d, 184 d	30,32	55,41	RDOŚ.PN.6631-1/25/09/KLD	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	25.06.2009	ostatnio czynne gniazdo w 183 g, obecnie niezasiedlone; nowe zasiedlone gniazdo w 184 a
4	kania ruda	Milvus milvus	Pieńkowo 218 c	2	9,35	RDOŚ.04.PN.6631-1/29/09/KLD	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	08.07.2009	
5	bielik	Haliaeetus albicilla	Branica 11 c	4,09	32,16	WPO.6642.17.2018.MP.2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	06.08.2018	strefa ochrony okresowej obejmuje część wydzielenia 8j
6	bielik	Haliaeetus albicilla	Bruchniewo 62 d	14,73	42,21	WPN.6442.8.2011.P D	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	27.04.2011	
7	bocian czarny	Ciconia nigra	Bruchniewo 91 h	9,86	25,03	WOP.6442.21.2018.MP.2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	18.12.2018	
8	bocian czarny	Ciconia nigra	Brzozowo 150 a	45,07	10,42	WŚiR.II.JO.6631-1/05	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	15.07.2005	
9	bielik	Haliaeetus albicilla	Brzozowo 179 b	12,98	41,02	RDOŚ.WOP.6442.12.2022.MP3	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	01.06.2022	podana powierzchnia obejmuje całość wydzieleni; strefa ochrony została wyznaczona na części wydzieleni
10	bielik	Haliaeetus albicilla	Brzozowo 187 b	21,05	34,08	RDOŚ.PN.6631-1/31/09/KLD	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	25.06.2003	
11	bocian czarny	Ciconia nigra	Brzozowo 188 b	12,67	46,98	RDOŚ WOP.6442.20.2019.MP.2	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	05.07.2019	strefa ochrony okresowej obejmuje część wydzielenia 175d

W trakcie prac nad projektem PUL należy uaktualnić lokalizację stanowisk roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych.

Lasy ochronne.

Na podstawie zarządzenia Ministra Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 174 z 28 lipca 1995 roku, lasy ochronne w Nadleśnictwie Zamrzenica obejmują 3 220,85 ha (wg stanu na 01.01.2023 r.). Ich lokalizację wyznaczono w trakcie prac nad poprzednim planem u. l. w następujących wiodących kategoriach:

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy stanowiące drzewostany nasienne,

- lasy stanowiące ostoje zwierząt,

Nadleśnictwo nie widzi potrzeby aktualizacji zasięgów lasów ochronnych i ustanawiania nowych obszarów lasów ochronnych wyszczególnionych w art. 15 Ustawy o lasach.

2.1.2 Funkcje lasu.

Ze względu na główną (dominującą) funkcję lasy Nadleśnictwa Zamrzenia podzielono na:

- lasy rezerwatowe,
- lasy ochronne,
- lasy gospodarcze.

Wykonawca projektu planu u. I. winien dokonać aktualizacji głównych funkcji lasu i wyliczyć powierzchnię drzewostanów pełniących poszczególne funkcje.

2.2 Informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, gospodarki leśnej i ochrony przyrody (ogólnie).

2.2.1 Kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Strategia krajowa w tym zakresie zawarta jest w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, opracowanej zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2022, poz. 503), „Koncepcja...” przyjęta została uchwałą Rady Ministrów Nr 239 z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P. 2012 nr 0, poz. 252). Cel strategiczny KPZK 2030 to w skrócie efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia konkurencyjności, zwiększania zatrudnienia, większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, co powinno następować na drodze zrównoważonego rozwoju. Jest tam zapis o kształtowaniu struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski oraz przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. Te kierunki powinny się przekładać na programy i strategie regionalne.

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu zawarte są w następujących opracowaniach tworzonych i uchwalanych na szczeblu województw, powiatów i gmin:

- strategia rozwoju społeczno-gospodarczego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- plan zagospodarowania przestrzennego.

Analizę wyżej wymienionych opracowań oparto w głównej mierze na uwarunkowaniach i ogólnie przewidywanym wpływie realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w zakresie:

- ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu,
- ochrony wód i gospodarowania wodami,
- obrony kraju,
- ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji,
- udokumentowanych złóż kopalin,
- przewidywanych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycji mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.

Lasy Nadleśnictwa Zamrzenica położone są na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Polityka regionalna województwa kujawsko-pomorskiego określona jest w „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 - Strategia przyspieszenia 2030+”, przyjętej Uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku. Aktualnie plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego jest w trakcie jego opracowywania.

➤ **Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Urząd Marszałkowski w Toruniu**

Według danych z 2018 r. w woj. kujawsko-pomorskim lasy obejmowały powierzchnię 434,5 tys. ha, co stanowiło 24,1% jego powierzchni.

Link do planu rozwoju:

<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/strategia-2030-obowiazujaca/>
<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=158939>

Link do studium :

https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/planowanie/20210629_plan/obwieszczenie.pdf

➤ **Powiaty**

Strategia Rozwoju - Powiat Sępoleński

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego została opracowana w 2015 r. Jest strategicznym dokumentem jednostki samorządu terytorialnego – Powiatu Sępoleńskiego. Wskazuje specyfikę danego obszaru, cele, zadania i środki realizacji. Powierzchnia gruntów leśnych zarządzanych przez nadleśnictwo na terenie powiatu sępoleńskiego wynosi **91,1555 ha**.

Link do planu rozwoju :

<https://www.powiat-sepolno.pl/plik,7662,sorsg.pdf>

Strategia Rozwoju- Powiat Tucholski

Obowiązująca Strategia Rozwoju została przygotowana przez wszystkie samorządy z obszaru Powiatu Tucholskiego, obejmuje więc swoim zasięgiem cały przedmiotowy obszar. Nadleśnictwo Zamrzenica zarządza **14 323,8459 ha** gruntów leśnych na terenie powiatu tucholskiego wg stanu na 01.01.2023 r.

Link do planu rozwoju :

[file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/Strategia rozwoju obszaru powiatu tucholskiego.pdf](file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/Strategia%20rozwoju%20obszaru%20powiatu%20tucholskiego.pdf)

Strategia Rozwoju – Powiat Świecki

Powierzchnia gruntów leśnych zarządzanych przez nadleśnictwo na terenie tego Powiatu Świeckiego wynosi **3 444,3161 ha** wg stanu 01.01.2023 r.

Link do planu rozwoju :

https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/polityka_terytorialna/strategie/202101_strategia_orsg_powiatu_swieckiego.pdf

Strategia Rozwoju – Powiat Bydgoski

Program Rozwoju Powiatu Bydgoskiego na lata 2017-2023 jest strategicznym dokumentem jednostki samorządu terytorialnego – Powiatu Bydgoskiego. Wskazuje on wyzwania rozwojowe Powiatu Bydgoskiego. Na podstawie analizy sytuacji obecnej powiatu oraz po zebraniu potrzeb rozwojowych lokalnej społeczności, zbudowano program działań, który będzie realizowany w najbliższych latach. Program jest ambitny, bo wskazuje dalekosiężne cele rozwojowe, a jednocześnie możliwy do zrealizowania. W celu monitoringu realizacji programu, do każdego z zamieszczonych w nim zadań określono mierniki realizacji.

Powierzchnia gruntów leśnych zarządzanych przez nadleśnictwo na terenie tego powiatu wynosi **1 562,8158 ha** wg stanu na 01.01.2023 r.

Link do planu rozwoju:

<file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/Program%20Rozwoju%20Powiatu%20Bydgoskiego%20na%20lata%202017-2023.pdf>

➤ **Gminy**

Gmina Sępólno Krajeńskie

Strategia rozwoju gminy Sępólno Krajeńskie została opracowana na lata 2021-2030 na podstawie Uchwały nr XXIX/278/2021 Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim z dnia

24 lutego 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2021-2030”, w tym trybu jej konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **91,16 ha.**

Link do planu rozwoju:

file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/Uchwa%C5%82a_XXXIII.324.2021_strategia.pdf

Link do studium :

<http://www.bip.gmina-sepolno.pl/?app=uchwaly&nid=13959&y=2020>

Gmina Koronowo

Strategia rozwoju gminy Koronowo została opracowana na lata 2016-2025 na podstawie Uchwały nr XXV/219/16 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **1 562,82 ha.**

Link do planu rozwoju:

<http://plikibip.koronowo.pl/XXV-219.PDF>

Link do studium :

<https://www.bip.koronowo.pl/?app=uchwaly&nid=3751&y=2009&q=XXXIX%2F440%2F09>

Gmina Drzycim

Strategia rozwoju gminy Drzycim opracowana w latach 2007-2008 na podstawie Uchwały nr XIV/82/2012 Rady Gminy w Drzycimiu. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **335,98 ha.**

Link do planu rozwoju:

<file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/Strategia.pdf>

Link do studium :

http://bip.drzycim.pl/index.php?cid=260&bip_id=5342

Gmina Lniano

„Strategia rozwoju gminy Lniano” jest merytorycznie zgodna z ustaleniami zawartymi w: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lniano” oraz w „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego”.

Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **1 818,90 ha.**

Link do planu rozwoju :

<https://bip.lniano.pl/wiadomosci/dzial/5832>

Link do studium :

https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/47412/wiadomosci/611476/files/tekst_studium.pdf

Gmina Pruszcz Pomorski

Strategia rozwoju gminy Pruszcz Pomorski na lata 2016-2022, zgodnie z Uchwałą Nr XLV/423/22 Rady Miejskiej Pruszcz z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Pruszcz na lata 2023-2030 jest w trakcie jej opracowywania. Przewiduje się jej wdrożenie w drodze uchwały w 2023 roku. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **25,33 ha.**

Link do planu rozwoju :

<https://bip.>

Link do studium :

<https://gm-pruszcz.rbip.mojregion.info/obwieszczenie-wojta-gminy-pruszcz-o-wylozeniu-do-publicznego-wgladu-projektu-studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-pruszcz-wraz-z-prognoza-oddziaływania-na-srodowisko/>

Gmina Świekatowo

Strategia rozwoju gminy Świekatowo na lata 2011-2020 na podstawie Uchwały Nr XIV/86/2012 Rady Gminy Świekatowo z dnia 13 marca 2012 r. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **257,12 ha.**

Link do planu rozwoju :

<http://www.bip.swiekatowo.lo.pl/?cid=260>

Link do studium :

http://www.bip.swiekatowo.lo.pl/?cid=214&bip_id=3283

Gmina Bukowiec

Strategia rozwoju gminy Bukowiec – brak informacji. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **1 007,00 ha.**

Link do studium :

<https://docplayer.pl/166194638-Studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-bukowiec.html>

Gmina Lubiewo

Strategia rozwoju gminy Lubiewo (obecnie obowiązująca strategia została uchwalona 27.09.2007 r. uchwałą Rady Gminy Lubiewo NR X/70/2007 w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Gminy Lubiewo). Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **5921,53 ha.**

Link do planu rozwoju :

https://lubiewo.bip.net.pl/?p=document&action=show&id=16858&bar_id=27366

Link do studium :

<https://www.prawomiejskowe.pl/api/file/GetZipxAttachment/43/1107737/false/preview>

Gmina Cekcyn

Obowiązująca Strategia Rozwoju została przygotowana przez wszystkie samorządy z obszaru powiatu tucholskiego, obejmuje więc swoim zasięgiem cały przedmiotowy obszar. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **5 353,45 ha.**

Link do planu rozwoju:

<https://docplayer.pl/25236469-Uwarunkowania-zewnetrzne-rozwoju-powiatu-tucholskiego.html>

Link do studium :

<file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/zal. 2 Studium gm Cekcyn tekst studium kierunki.pdf>

Gmina Gostycyn

Obowiązująca Strategia Rozwoju została przygotowana przez wszystkie samorządy z obszaru powiatu tucholskiego, obejmuje więc swoim zasięgiem cały przedmiotowy obszar. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **2 462,60 ha.**

Link do planu rozwoju:

<https://docplayer.pl/25236469-Uwarunkowania-zewnetrzne-rozwoju-powiatu-tucholskiego.html>

Link do studium:

<http://bip.gostycyn.pl/a,18579,uchwala-nr-xxii17612.html>

Gmina Kęsowo

Obowiązująca Strategia Rozwoju została przygotowana przez wszystkie samorządy z obszaru powiatu tucholskiego, obejmuje więc swoim zasięgiem cały przedmiotowy

obszar. Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **586,26 ha.**

Link do planu rozwoju:

<https://docplayer.pl/25236469-Uwarunkowania-zewnetrzne-rozwoju-powiatu-tucholskiego.html>

Link do studium :

<https://docplayer.pl/32573129-Gminy-kesowo-tekst-studium-uwarunkowania-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-kesowo.html>

Nadleśnictwo Zamrzenica zwróciło się do wszystkich Urzędów Gmin w zasięgu swojego działania oraz do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z prośbą o przesłanie informacji, dotyczących założeń polityki zagospodarowania przestrzennego oraz wpływu realizacji tych założeń na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, celem uzyskania stosownych materiałów. W prawie wszystkich otrzymanych odpowiedziach nie zawarto wniosków istotnych dla planu urządzenia lasu na okres lat 2026-2035. Nadleśnictwo uzyskało informacje związane z inwestycjami planowanymi na gruntach leśnych, mającymi wpływ na zmniejszenie powierzchni leśnej oraz na prowadzenie gospodarki leśnej. Z analizy uzyskanych materiałów wynika, że na terenie Nadleśnictwa Zamrzenica są przewidziane następujące inwestycje:

a) o zasięgu i znaczeniu krajowym:

- rozbudowa linii kolejowej Bydgoszcz - Kościerzyna

b) o znaczeniu lokalnym

- budowa, przebudowa dróg gminnych i powiatowych,
- budowa sieci elektroenergetycznych, gazowych oraz telekomunikacyjnych,
- budowa, rozbudowa gminnych sieci wodociągowych, kanalizacyjnych.

2.2.1 Programy ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym

Program Ochrony Środowiska dla Urzędu Marszałkowskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024

<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/program-ochrony-srodowiska-wojewodztwa-kujawsko-pomorskiego-na-lata-2017-2020-z-perspektywa-na-lata-2021-2024-wraz-z-prognoza-oddzialywania-na-srodowisko-programu-ochrony-srodowiska-wojewodztwa-kuja/>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sępoleńskiego na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027.

<https://www.bip.powiat-sepolno.pl/plik,9895,zalacznik-nr-1-do-uchwaly.pdf>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tucholskiego

<https://www.bippowiat.tuchola.pl/?cid=337>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świeckiego na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

<https://www.csw.pl/aktualnosci/dla-mieszkanca/2021/04/06/program-ochrony-srodowiska-dla-powiatu-swieckiego-na-lata-2021-2025-z-perspektywa-na-lata-2026-2029/>

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bydgoskiego na lata 2021-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

<https://powiat-bydgoski.bip.net.pl/?a=11512>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sępólno Krajeńskie – nie znaleziono linku do strony z zamieszczonym dokumentem. W odpowiedzi na zapytanie dotyczące Program Ochrony Środowiska Gminy Sępólno Krajeńskie, otrzymano odpowiedź: „informuję, że z dniem 31 grudnia 2021 roku utracił swoją ważność. W chwili obecnej trwają prace nad nowym Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2022 – 2028 z perspektywą na lata 2029 – 2034”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gostycyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

<http://bip.gostycyn.pl/a,22482,uchwala-nr-xxv1872021.html>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Koronowo na lata 2021-2030 z perspektywą do roku 2040

https://www.bip.koronowo.pl/?cid=404&bip_id=14067

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drzycim

<file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/POS%20dla%20Gminy%20Drzycim-1.pdf>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lniano na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

https://bip.lniano.pl/wiadomosci/15641/wiadomosc/614103/projekt_program_ochrony_srodowiska_dla_gminy_lniano_na_lata_2021

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pruszcz na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029

https://www.pruszcz.pl/images/ochrona_srodowiska/2021/Program_ochrony_srodowiska.pdf

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świekatowo na lata 2021-2025
z perspektywą na lata 2026-2029

http://www.bip.swiekatowo.lo.pl/?cid=213&bip_id=3390

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bukowiec

<https://docplayer.pl/71765874-Program-ochrony-srodowiska-dla-gminy-bukowiec.html>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cekcyn

file:///C:/Users/Szkolenia/Downloads/POS_na_lata_2016-2020_dla_Gminy_Cekcyn.pdf

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lubiewo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

<https://lubiewo.bip.net.pl/?a=36814>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kęsowo

https://bip.kesowo.pl/uploaded_files/serwis_files/attachments/bip/116/f23117d250b08608.pdf

2.3 Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów.

Ewidencja gruntów w nadleśnictwie jest prowadzona zgodnie z przepisami wewnętrznymi PGL LP (baza SILP i standard LMN), a rejestr powierzchniowy gruntów nadleśnictwa jest uzgadniany na bieżąco z ewidencją gruntów poszczególnych starostw. Aktualnie 15,5994 ha gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo (0,0075%) nie posiada założonej księgi wieczystej.

W związku z przekształceniem baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w formę elektroniczną oraz dostępem do danych w postaci odwzorowań lotniczych i satelitarnych stwierdzono pewne rozbieżności konturów tych danych z LMN. Nadleśnictwo na podstawie umowy nr 271.3.4.2023 z dnia 09.03.2023 r. zleciło do wykonania prace mające na celu usunięcie rozbieżności (sporządzenie wykazu rozbieżności między bazą SILP, LMN a ewidencją powszechną, aktualizację LMN w parciu o EGIB, przekazanie zweryfikowanych danych nadleśnictwu i wykonawcy PUL). Umowa określa czas wykonania prac – do końca sierpnia 2023 roku.

Zasady przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzenia lasu dla nadleśnictwa i SILP, regulują przepisy zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 marca 2007 r.

W zakresie danych ewidencyjnych nadleśnictwo przygotuje i przekaże wykonawcy nowego projektu planu u. I.:

- a) kopię bazy TAKSATOR utworzoną w drodze importu z bazy SILP po aktualizacji za rok 2023,

- b) kopię warstw standardu LMN po aktualizacji za rok 2023,
- c) zweryfikowane dane wyjściowe (m.in. warstwa działek, warstwa użytków, rejestr powierzchniowy gruntów).

W trakcie prac urzędzeniowych nie należy wprowadzać zmian do warstwy ewidencyjnej, za wyjątkiem zmian, które odniosły się w powszechnej ewidencji gruntów prowadzonej przez starostów. Nadleśnictwo na bieżąco będzie przekazywało dokumentację takich zdarzeń, w formie wypisów i wyrysów pozyskanych w starostwach.

Ze względu na trwające procedury związane z nabywaniem lasów i gruntów przeznaczonych pod zalesienia, nadleśnictwo nie jest w stanie wstrzymać obrotu gruntami w trakcie prac urzędzeniowych. Natomiast wszelkie zmiany w stanie posiadania dokonane po przekazaniu bazy danych wykonawcy, będzie zgłaszać i przekazywać na bieżąco.

Proszę o określanie rodzajów powierzchni w opisie wydzielenia zgodnie ze słownikiem zarządzenia DGLP nr 2/2019 z dnia 10 stycznia 2019 r. (znak.ES.2240.4.2018) w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów gruntów i innych nieruchomości w LP.

3. Podział powierzchniowy oraz podział na obręby leśne i leśnictwa.

Nadleśnictwo Zamrzenica posiada trzy obręby leśne: Wierzchlas, Zamrzenica, Świekatówko oraz 18 leśnictw terenowych, w tym leśnictwo ze szkółką leśną - Lisikąt.

Obecny podział Nadleśnictwa Zamrzenica na leśnictwa:

Obręb leśny	Leśnictwo	Nazwa leśnictwa	Pow. (ha)
Wierzchlas	12-21-1-01	Bukowiec	1 127,4401
Wierzchlas	12-21-1-02	Janiagóra	1 072,8613
Wierzchlas	12-21-1-03	Jeleniagóra	1 136,544
Wierzchlas	12-21-1-04	Lnianek	1 250,3453
Wierzchlas	12-21-1-05	Lubiewice	1 397,6813
Wierzchlas	12-21-1-06	Rykowisko	1 342,1194
Wierzchlas	12-21-1-07	Sarnówek	1 255,7147
Razem			8 582,4563
Zamrzenica	12-21-2-08	Klonia	940,5339
Zamrzenica	12-21-2-09	Leontynowo	1 075,0787
Zamrzenica	12-21-2-10	Lisiejamy	999,35
Zamrzenica	12-21-2-11	Lisikąt	316,6113
Zamrzenica	12-21-2-12	Pieńkowo	1 314,562
Zamrzenica	12-21-2-13	Wandowo	1 146,2165
Zamrzenica	12-21-2-14	Zamrza	1 119,8449
Razem			6 912,1973

Świekatówko	12-21-3-15	Branica	874,6594
Świekatówko	12-21-3-16	Bruchniewo	1 472,5593
Świekatówko	12-21-3-17	Brzozowo	1 516,2226
Świekatówko	12-21-3-18	Sielanka	1 441,7481
Razem			5 305,1894
SUMA			20 799,8430

3.1 Korekta podziału powierzchniowego

W celu zoptymalizowania funkcjonowania leśnictw nadleśnictwo proponuje poniższe korekty:

- Oddziały 251-256, 255A i 255B z Leśnictwa Leontynowo ująć jako składowe Leśnictwa Klonia.
- Oddziały 181-185 z Leśnictwa Pieńkowo ująć jako składowe Leśnictwa Leontynowo.
- Wydzielenie 338A-f-00 Leśnictwa Janiagóra ująć jako składowe Leśnictwa Rykowisko,
- Oddział 270 z Leśnictwa Bukowiec ująć jako składowy Leśnictwa Rykowisko.

Podczas prac taksacyjnych nie należy łączyć z innymi lub też dzielić wydziełów z wartością księgową.

Lista wydziełów z wartością:

Adres leśny	Rodzaj pow.	Powierzchnia [ha]	Wartość [zł]
12-21-1-03-83-o-00	PS	0,7700	50 303,83 zł
12-21-1-05-193A-r-00	D-STAN	3,6544	121 405,89 zł
12-21-1-06-211-h-00	Ł	1,0100	33 032,13 zł
12-21-1-07-42-g-00	D-STAN	0,2400	8 038,00 zł
12-21-1-07-42-h-00	D-STAN	0,2400	8 038,91 zł
12-21-2-08-248-k-00	D-STAN	3,3300	15 854,00 zł
12-21-2-08-248-l-00	D-STAN	9,3300	45 831,89 zł
12-21-2-08-248A-f-00	D-STAN	0,8716	6 219,77 zł
12-21-2-08-248A-g-00	D-STAN	0,1169	770,00 zł
12-21-2-12-192-o-00	D-STAN	3,5299	156 569,62 zł
12-21-2-12-192-p-00	D-STAN	1,8368	81 594,80 zł
12-21-2-12-192-r-00	D-STAN	3,4033	150 827,15 zł
RAZEM		28,3329	678 485,99 zł

Ze względu na ciągłe zakupy nieruchomości, lista ta może się zmieniać. Wszelkie zmiany będą przekazywane do wykonawcy nowego planu.

4. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na

wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia należy wykonywać w inny sposób, np. farbą (spray).

5. Grunty we współwłasności.

Aktualnie Nadleśnictwo Zamrzenica posiada jedną nieruchomość we współwłasności. Jest to działka nr 4295/2 powiat świecki, gmina Lniano, obręb ewidencyjny Bładzim, wydzielanie 295-I-00 w Leśnictwie Bukowiec (użytek B, r-j powierzchni ZAB INNE). Powierzchnia działki to 0,2494 ha, współdział nadleśnictwa wynosi 8730/38415. Jest to jeden lokal mieszkalny (3 sprzedano wcześniej), trudnozbywalny. Ze względu na wieloletni brak chętnych na zakup przedmiotowej nieruchomości, nadleśnictwo wystąpiło do DGLP z prośbą o zgodę na sprzedaż w trybie artykułu 38 ustawy o lasach.

6. Wykorzystanie teledetekcji, zdjęć lotniczych i innych technik odwzorowań, do planu urządzenia lasu

Wykonawca prac geodezyjnych wykorzysta najnowszy stan materiałów teledetekcyjnych. Ortofotomapy dostępne są w Państwowych Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa, ortofotomapy pozyskane w Starostwach oraz dostępne w RDLP dane z bazy BDOT.

Materiały i dane w postaci zdjęć lotniczych i numerycznego modelu terenu winny być przez Wykonawcę wykorzystane na etapie prac przygotowawczych, jako baza wyjściowa do weryfikacji terenowej, głównie takich elementów jak: granice wydziałów leśnych i pnsw oraz przebieg rowów i potoków

7. Ujmowanie cech drzewostanów.

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać (w zakresie i na zasadach określonych w § 26 instrukcji u. l.) w oparciu o operat glebowo-siedliskowy, zapisy w poprzednich planach u. l. oraz konkretnych ustaleń widocznych na gruncie cech drzewostanów. Dotyczy to między innymi takich cech, jak:

- 1) pochodzenie z odnowienia sztucznego lub naturalnego,
- 2) uprawy i młodniki po rębni złożonej,
- 3) zalesienia na gruntach porolnych,
- 4) drzewostany wyżywicowane,
- 5) drzewostany odroślowe,
- 6) ostoje zwierząt chronionych,
- 7) otuliny leśnego materiału podstawowego należącego do kategorii wyselekcjonowany,
- 8) otuliny szkótek.

W obowiązującej instrukcji u. l. informacje odnośnie obiektów związanych z nasiennictwem i selekcją nie są już ujmowane w cechach drzewostanów. Rejestr leśnego materiału podstawowego stanowi w bazie SILP osobny moduł. W chwili

obecnej w nowym opisie taksacyjnym uwzględnia się jedynie cechy dotyczące upraw pochodnych – należy je zachować, jeśli w chwili przekazania bazy ta zasada będzie jeszcze obowiązywać.

8. Dodatkowe pomiary drewna martwego.

Ze względu na specyfikę i funkcjonalność terenów leśnych na zarządzanym obszarze proponujemy, by w ramach prac inwentaryzacyjnych dokonać dodatkowych pomiarów drewna martwego metodą opisaną w § 62 instrukcji u. l. (na co 10 powierzchni próbnej - bez modyfikacji). Powstałe w wyniku pomiarów zestawienia drewna martwego w całym nadleśnictwie ułatwią precyzowanie wniosków, dokonywanie analiz i podejmowanie decyzji gospodarczych.

9. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.

Na terenie Nadleśnictwa Zamrzenica nie stwierdzono szkód powodowanych przez przemysł w środowisku przyrodniczym.

Nadleśnictwo Zamrzenica zalicza się do rzadko nawiedzanych przez szkodniki pierwotne gatunków liściastych. Inaczej wygląda sprawa występowania szkodników pierwotnych drzewostanów sosnowych, głównie brudnicy mniszki i boreczników. W okresie ostatniego dziesięciolecia wykonano zabiegi ratownicze środkami biologicznymi i innymi ,np.: Dimilin (inhibitor syntezy chityny).

Problem ten występował głównie w leśnictwach: Lubiewice, Sarnówek, Jeleniagóra, Lnianek, Wandowo, Lisiejamy.

Ponad 2 500 ha powierzchni leśnej Nadleśnictwa Zamrzenica stanowią drzewostany posadzone na gruntach porolnych. Z chorób powodowanych przez patogeny grzybowe wymienić należy powszechnie występującą na tych gruntach hubę korzeni. Powierzchnia występowania huby korzeni w latach 2018-2022 wahała się między 460 a 600 ha.

Występowanie uszkodzeń spowodowanych przez grzyby (pow. ha)					
Czynnik sprawczy	2018	2019	2020	2021	2022
Huba korzeni	462,34	499,28	604,41	487,23	448,94
Mączniak dębu	109,54	97,59	69,59	86,69	94,14
Osutka sosny	62,27	60,10	54,42	56,30	56,94

Szkodniki pierwotne wymagające najwięcej uwagi w nadleśnictwie to brudnica mniszka i boreczniki. Najbardziej narażone na szkody od tych gatunków są leśnictwa: Jeleniagóra, Lnianek, Sarnówek, Lubiewice, Wandowo i Lisiejamy.

Wśród szkodników wtórnych drzewostanów iglastych największe znaczenie ma na sośnie przyplaszczek granatek, a na świerku kornik drukarz.

Kornik ostrozębny najczęściej czyni szkody w leśnictwach: Lnianek, Lisiejamy, Pieńkowo, Bruchniewo, Sielanka, Zamrza, Wandowo.

Występowanie uszkodzeń spowodowanych przez owady – zwalczanie mechaniczne, chemiczne (pow. ha)					
Czynnik sprawczy	2018	2019	2020	2021	2022
Brudnica mniszka	707,69	1168,04	0,00	0,00	0,00
Boreczniki	0,00	12,60	0,000	0,00	600,60
Cetyńce	408,63	1046,02	996,85	794,58	638,65
Czterooczek świerkowiec	38,47	26,80	116,36	61,59	56,93
Kornik drukarz	49,16	404,19	344,53	256,37	95,89
Przyplaszczek granatek	211,26	221,41	194,97	178,59	154,13
Kornik ostrozębny	1,20	61,28	146,49	47,50	43,17

Na pozostałej powierzchni występują szkody od zwierzyny. Uszkodzenia te mają wpływ na pogorszenie jakości drzewostanów.

Szkody od zwierzyny w 2018-2022						
Stadium rozwojowe drzewostanu	Główny sprawca uszkodzeń	Powierzchnia szkód pow. 20% (ha)				
		2018	2019	2020	2021	2022
Drzewostan	Jeleń	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodnik		59,94	51,24	44,41	37,70	28,19
Uprawa		6,11	21,32	30,14	26,01	24,95
Drzewostan	Sarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodnik		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uprawa		9,98	9,63	19,89	17,77	38,27
Drzewostan	Zajac	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodnik		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uprawa		0,00	0,00	1,10	1,10	0,76
Drzewostan	Bóbr	7,92	7,11	6,94	5,65	3,72
Młodnik		3,42	1,47	1,64	1,59	2,66
Uprawa		0,00	0,20	0,20	0,20	0,70

Szkody od zwierzyny w 2022 r				
Stadium rozwojowe drzewostanu	Główny sprawca uszkodzeń	Powierzchnia szkód (ha)		
		21-40%	>40%	RAZEM
Drzewostan	Jeleń	0,00	0,00	0,00
Młodnik		26,89	1,30	28,19
Uprawa		22,28	2,67	24,95
Drzewostan	Sarna	0,00	0,00	0,00
Młodnik		0,00	0,00	0,00
Uprawa		24,56	13,71	38,27
Drzewostan	Zajac	0,00	0,00	0,00
Młodnik		0,00	0,00	0,00
Uprawa		0,00	0,76	0,76

Drzewostan	Bóbr	3,72	0,00	3,72
Młodnik		1,69	0,97	2,66
Uprawa		0,00	0,70	0,70

Największe szkody w uprawach w latach 2019-2022 odnotowano głównie na powierzchniach odnowionych po kłęsce z 2017 roku, które nie zostały ogrodzone.

Ochrona lasu przed zwierzyną polega na prowadzeniu prawidłowej gospodarki łowieckiej, zabezpieczaniu chemicznym, od 2022 roku nadleśnictwo stosuje rysakowanie. Ochrona polega również na gradzeniu upraw. Od roku 2021, zgodnie z zaleceniami RDLP w Toruniu, nadleśnictwo przyjęło zasadę nie stosowania gradzeń upraw sosnowych (z uzasadnionymi drobnymi wyjątkami) oraz intensywnego rozgradzania wcześniej zbudowanych płotów. Przez stosowanie gradzeń w mniejszym zakresie oraz rozgradzenie dużej powierzchni nie zaobserwowano znaczącego zwiększenia szkód od jeleniowatych. Głównym wyzwaniem nadleśnictwa są szkody od zwierzyny na powierzchniach kłęski z roku 2017, są to przede wszystkim tereny z obwodami łowieckimi dzierżawionymi, gdzie utrzymywany jest zwiększony plany pozyskania w rocznych planach łowieckich. Poniżej w tabelach umieszczono informacje o kosztach ochrony lasu przed zwierzyną i powierzchniach gradzeń oraz rozgradzeń. Nie do końca odzwierciedlają one kierunek postępowania z nowymi gradzeniami ze względu na rok pandemii 2020 i wykonanie tych prac awansem w 2021 roku.

Koszty ochrony lasu przed zwierzyną oraz analiza gradzeń przed szkodami od zwierzyny							
Rok	Ochrona przed zwierzyną (tys. zł)		Grodzenia upraw – uprawy nowe				
	Plan	Wyk.	Plan (tys. zł)	Wyk. (tys. zł)	% kosztów ochrony przed zwierzyną	Plan (ha)	Wyk. (ha)
2020	438,00	479,78	149,40	268,81	56,02	24,49	43,37
2021	665,90	710,00	340,00	351,32	49,48	107,90	91,91
2022	757,80	712,72	330,00	310,87	43,61	69,70	63,77

Koszty ochrony lasu przed zwierzyną oraz analiza rozgrodzeń							
Rok	Ochrona przed zwierzyną (tys. zł)		Rozgrodzenia upraw				
	Plan	Wyk.	Plan (tys. zł)	Wyk. (tys. zł)	% kosztów ochrony przed zwierzyną	Plan (ha)	Wyk. (ha)
2020	438,00	479,78	156,20	159,72	33,29	124,68	135,86
2021	665,90	710,00	166,00	229,33	32,30	116,46	168,87
2022	757,80	712,72	310,50	279,23	39,18	222,20	223,17

Od kilkunastu lat odnotowuje się znaczące szkody ze strony bobrów zwłaszcza w leśnictwach graniczących z dużymi zbiornikami czy ciekami: Leontynowo, Pieńkowo, Wandowo, Sielanka, Brzozowo.

Główny sprawca uszkodzeń	Szkody od bobrów (lata/powierzchnia- ha/%uszkodzeń)									
	2018		2019		2020		2021		2022	
	21-40%	>40%	21-40%	>40%	21-40%	>40%	21-40%	>40%	21-40%	>40%
Bóbr	3,27	8,07	4,81	3,97	5,51	3,27	5,62	1,82	5,41	1,67

Nadleśnictwo, w celu ograniczenia szkód od bobrów, w miarę możliwości finansowych podejmuje działania ochronne takie, jak zabezpieczanie pojedynczych drzew siatką lub grodzenie zagrożonych fragmentów upraw włącznie z wkopaniem siatki. Dodatkowo wystąpiono o uzyskanie zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na odstrzał redukcyjny tego gatunku, który ze względu na małe zainteresowanie wśród myśliwych jest wykonywany w małym zakresie.

CZYNNIKI KLIMATYCZNE:

- susza - w ostatnich latach, coraz częściej występują susze, które mają wpływ na zdrowotność drzewostanów, a zwłaszcza na udatność upraw oraz są czynnikiem wzmagającym występowanie problemów z występowaniem grzybów patogenicznych oraz szkodników wtórnych, ten czynnik ma szczególne znaczenie na dużych powierzchniach kłeskowych z roku 2017 (Leśnictwa Klonia, Leontynowo);
- oparzenia (zgorzel słoneczna);
- późne przymrozki;
- wiatry - w sierpniu 2017 roku, część nadleśnictwa została uszkodzona przez nawałnicę. Największe szkody wystąpiły w Leśnictwach Klonia, Leontynowo, Pieńkowo. Na powierzchniach po kłesce pozyskane zostało około 227 351 m³ grubizny z połamanych i wyrwconych drzew. Na terenie objętym uszkodzeniami

odnowiono zrębami zupełnymi 723 ha (ponadto 14,7 ha uznanych odnowień naturalnych) oraz obsadzone zostało około 32 ha luk.

Na początku 2022 roku ponownie wystąpiły uszkodzenia od silnych wiatrów, głównie w Leśnictwach Janiagóra, Lnianek i Jeleniagóra. Wg szacunków szkody masowe zostały określone na około 21 tys. m³ grubizny.

Uszkodzenia spowodowane przez czynniki abiotyczne (powierzchnia w ha)						
Lp.	Czynnik sprawczy	2018	2019	2020	2021	2022
1	Podtopienia i zalania	0,00	0,60	0,00	0,00	0,39
2	Obniżenia poziomu wód, susza	13,00	17,63	15,68	16,62	19,04
3	Oparzenia, zgorzel słoneczna	1,21	0,67	0,45	0,82	0,83
4	Zmrożenia	0,52	0,00	0,25	0,00	0,11
5	Wiatr	0,00	0,55	27,57	0,00	110,59
6	Pożary	0,12	0,86	0,04	0,10	0,00

10. Terminy i sposoby kontroli prac nad projektem planu u. I.

Proponuje się, by zobowiązać wykonawcę projektu planu u. I. do kontroli wewnętrznej prowadzonej w toku prac oraz potwierdzanie tej kontroli stosowną dokumentacją. Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi takie kontrole winny być realizowane sukcesywnie – jako potwierdzenie zaawansowania prac oraz etapowo – jako odbierające poszczególne ich części. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych leżą w gestii RDLP w Toruniu.

11. Docelowa sieć dróg leśnych.

Nadleśnictwo posiada opracowanie „Docelowej sieci dróg Nadleśnictwa”.

12. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

Zgodnie z §129 instrukcji u. I. oraz z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022, poz. 1029), postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 powinno obejmować:

- 1) Uzgodnienie pomiędzy Dyrektorem RDLP a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym

- (PWIS), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
- 2) Sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
 - 3) Uzyskanie od RDOŚ oraz PWIS opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
 - 4) Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

13. Słupy oddziałowe

Nadleśnictwo zrealizowało odnowienie słupów oddziałowych w roku 2022, aby uaktualnić stan, należy sporządzić wg potrzeb listę z danymi w układzie:

- Ilość słupków brakujących
- Ilość słupków wyróconych (do ponownego wkopania)
- Ilość słupków do odnowienia
- Ilość do odnowienia historycznych słupów kierunkowych z nazwami miejscowości.

14. Sprawy organizacyjne.

W toku całego okresu prac nad projektem planu u. I. nadleśnictwo zobowiązuje się do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno z wykonawcą projektu planu u. I., jak i z przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

Przed rozpoczęciem prac terenowych do projektu planu u. I. wykonawca zgłosi ten fakt nadleśnictwu w celu uzgodnienia dogodnych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac.

B. Założenia do planu urządzenia lasu.

1. Wytyczne ogólne dla obszarów ochronnych – dla poszczególnych kategorii obszarów należy uwzględnić:

- dla rezerwatu przyrody:
 - zabiegi ochronne określone w planie ochrony;
 - uzgodnienie z RDOŚ projektu planu urządzenia lasu w części dotyczącej bezpośredniego sąsiedztwa rezerwatu w zakresie ustaleń planu, mogących negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody rezerwatu;
- dla obszarów Natura 2000:

- projekty planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska;
- „Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” wprowadzone do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody w dniu 26 marca 2013 r. (DLP-lpn-611-30/11994/12/13/JŁ.);
- dla pomników przyrody:
 - ewentualne zalecenia odnośnie realizacji czynnej ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody, określone w aktach prawnych uznających pomniki przyrody;
- dla stref ochronnych ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów:
 - postanowienia ochronne określone w decyzjach administracyjnych ustalających strefy ochrony;
- dla lasów ochronnych:
 - w planowaniu szczegółowym kategorii lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach.

2. Funkcje lasu.

Zgodnie z § 25 instrukcji u. l. dla celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział - w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze, co nie wyklucza możliwości grupowania lasów w inne, w miarę jednorodne obszary funkcjonalne, np. lasy o zwiększonej funkcji społecznej.

3. Typy siedliskowe lasu.

Zgodnie z § 22 instrukcji u. l. typ siedliskowy lasu (TSL) należy określić dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz dla gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia. Dodatkowo w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (SOO lub OSO), opis TSL winien być rozszerzony o rodzaj leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

4. Typy drzewostanów.

Proponujemy przyjąć dla poszczególnych TSL typy drzewostanów (TD) określające formy docelowych zestawów pożądanych gatunków drzew spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia:

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe odnowień

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Proponowany skład gatunkowy odnowienia
1	2	3
Bs	So	So 90%, Brz 10%
Bśw	So	So 80%, Brz i inne 20%
Bw	Brz-So	So 60%, Brz 30%, Św, Ol i inne 20%
Bb	Brz-So	So 70%, Brz i inne 30%
BMśw	So	So 80% Dbb 10%, Bk, Brz i inne 10%
	Db-So	So 70%, Dbb 20%, Bk i inne 10%
BMw	Db-So	So 70% Db 20%, Brz i inne 10%
	So-Św-Brz	Brz 50%, Św 20%, So 20%, Dbs i inne 10%
	Św-So	So 50%, Św 30%, Dbs i inne 20%
BMb	So-Brz	Brz 60%, So 30%, Św i inne 10%
LMśw	So-Db	Db 50%, So 30%, Bk i inne 20%
	Brz-Św-Db	Db 40%, Św 30%, Brz 20%, So i inne 10%
	Db-So	So 50-60%, Db 20-30%, Bk i inne 10-20%
LMw	So-Db	Dbs 50%, So 30%, Św i inne 20%
	Ol-Brz-Db	Dbs 40%, Brz 20%, Ol 20%, Jw i inne 20%
LMb	Ol-Brz	Brzom 70%, Ol i inne 30%
Lśw	Db	Dbs 60%, Bk, Lp, Gb, Md, Jw i inne 40%
	Bk-Db	Dbs 50%, Bk 30%, Md, Gb, Jw., Lp i inne 20%
Lśw-grądy zboczowe	Jw-Lp-Db	Dbs 50%, Lp 20%, Jw. 20%, Gb i inne 10%
Lw	Jw-Db	Dbs 70%, Jw 30%, Wz i inne 10 %
Ol	Ol	Ol 90%, Brz i inne 10%
	Ol	Ol 80%, Jw., Db, Wz, Brz i inne 20%
OIJ	Jw-Ol	Ol 60% Jw 20%, Dbs, Wz, Brz i inne 20%
	Db-Ol	Ol 60% Dbs 20% Jw, Wz, Brz i inne 20%
Lł	Db	Dbs 70%, Ol, Wz, Jw. i inne 30%

Podane składy gatunkowe należy traktować jako ramowe wytyczne. Przy projektowaniu składu gatunkowego konkretnych upraw należy brać pod uwagę lokalne warunki i układy mikrosiedlisk wskazane w operacie glebowo-siedliskowym.

Ze względu na występujący proces zamierania jesionu konieczna jest zmiana składów gatunkowych upraw. Gatunkami wypełniającymi przestrzeń po jesionie wyniosłym winny być głównie olsza czarna, brzoza brodawkowata, jawor pospolity i wiąz szypułkowy. W odnowieniach należy dążyć do maksymalnego wykorzystania

mikrosiedlisk, ich zdolności produkcyjnych, stosując oprócz gatunków głównych szeroki dobór gatunków domieszkowych. W maksymalnym stopniu należy wykorzystywać wartościowe samosiewy i kępy podrostów.

Mając na względzie zachodzące zmiany klimatyczne oraz obserwowane reakcje populacji poszczególnych gatunków drzew leśnych, nadleśnictwo proponuje umożliwić włączenie do składów gatunkowych jodły pospolitej proveniencji pomorskiej i daglezi. W odpowiednich warunkach wilgotnościowych i troficznych gatunki te uzupełniałyby skład gatunkowy przyszłych drzewostanów. Nadleśnictwo obserwuje liczne odnowienia naturalne jodły na swoim terenie, na odosobnionych stanowiskach tego gatunku. Jak wskazują samoistnie powstające odnowienia, właściwymi siedliskami do wprowadzenia tego gatunku są tereny położone w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, gdzie utrzymuje się podwyższona wilgotność powietrza, a jednocześnie warunki glebowe są odpowiednie dla jodły.

5. Przeciętne wieki rębności.

Dla poszczególnych gatunków nadleśnictwo wnioskuje przyjąć następujące wieki rębności:

Rodzaj /gatunek	Wiek rębności (lata)
DB	140
BK	120
SO	100 – obręb Świekatówko 110 – pozostałe obręby
ŚW	80
JS	140
MD, DB.C	100
BRZ, OL, GB, LP, JW, KL, WZ,	80
OL odr., AK	60
OS, BRZ drzewostany pokłękowe	50
TP, WB, OS drzewostany pokłękowe	40

- Wiek rębności dla So, Św, Db i Bk jest zgodny z wykazem zawartym w rozdziale „VIII. ZAŁĄCZNIKI 1.Wykaz wieków rębności” IUL z 2012 r.
- Zaproponowano obniżenie wieku rębności ŚW w stosunku do poprzedniego planu urządzenia lasu do 80 lat, mając na względzie obserwowany rozpad istniejących drzewostanów świerkowych oraz wycofywanie się gatunku spowodowane postępującymi zmianami klimatu.
- Zaproponowano również obniżenie wieku rębności dla BRZ i OS na terenach pokłękowych, gdzie stanowią one przedplon i należy możliwie szybko przystąpić do przebudowy drzewostanów w kierunku zgodnym z siedliskiem.

6. Podział lasów na gospodarstwa.

Nadleśnictwo wnosi o podział lasów na następujące gospodarstwa:

- a) gospodarstwo specjalne (S), do którego należy zaliczyć, drzewostany wyszczególnione w § 82 ust.6 IUL,
- b) gospodarstwo wielofunkcyjne lasów ochronnych (O) lasy ochronne, poza zaliczonymi do gospodarstwa specjalnego,
- c) gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G), do którego należy zaliczyć obszary o:
 - zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ) tj. drzewostany na siedliskach borów, za wyjątkiem żyźniejszego wariantu BMśw i zaliczonych do gospodarstwa specjalnego,
 - przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ): drzewostany na siedliskach BMśw – wariant żyźniejszy, LM, LMśw, LMw, Lśw, Lw oraz OIJ, za wyjątkiem przypadków, w których brak możliwości uzyskania odnowienia naturalnego pod osłoną oraz na innych siedliskach, w przypadku przyjęcia sposobu zagospodarowania rębniami złożonymi, za wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

7. Projektowanie użytkowania rębego i przedrębego.

Nadleśnictwo Zamrzenica dla zapewnienia wymogów ładu przestrzennego i czasowego proponuje zachowanie dotychczasowego podziału na ostępy, po uwzględnieniu ewentualnej korekty podziału powierzchniowego wynikającej z zakupu gruntów oraz potrzeb hodowlanych drzewostanów uszkodzonych w wyniku działania wiatru (leśnictwa: Klonia, Leontynowo, Janiagóra).

Użytkowanie rębne

Wielkość planowanego użytkowania rębego w gospodarstwie specjalnym wynikać powinna z sumy stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów, realizowanych w postaci różnych form użytkowania rębego, zapewniającego ciągłe spełnianie przez nie funkcji, dla których zostały wyłączone. Proponuje się przyjąć następujące rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu:

STL	Zalecana forma rębni
Bśw	Ib
Bw	Ib
BMśw	Ib, IIIa
BMw	Ib, IIIa
LMśw	IIIa, IIIb, IIa
LMw	IIIa, IIIb, IIa
Lśw	IIIa, IIIb, IIa
Lw	IIIa, IIIb, IIa

Dla siedlisk Bs, Bb, BMb, LMb, OI, OIJ rodzaju rębni nie proponuje się ze względu na ujęcie ich w gospodarstwie specjalnym. W drzewostanach o składzie gatunkowym odbiegającym od przyjętego TD konieczne będą modyfikacje dostosowujące modelowe rodzaje rębni do aktualnych warunków terenowych, siedliskowych, drzewostanowych i docelowych składów gatunkowych. Należy pamiętać, że drzewostan jest organizmem żywym i zastosowanie odpowiedniego sposobu zagospodarowania zależy jest od wielu czynników. Dlatego też koniecznym będzie, w pewnych sytuacjach, odejście od schematów. Wyjątki należałoby zastosować w uzgodnieniu z nadleśniczym w następujących przypadkach:

- w pododdziałach o małej powierzchni (0,50 - 2,00 ha) lub w pododdziałach o wydłużonym, wąskim kształcie na siedliskach lasowych dopuścić możliwość stosowania rębni Ib,
- w drzewostanach na siedliskach żyzniejszych, w których dotychczas stosowano rębnię Ib, gdy pozostała nie użytkowana działka zrębowa, należałoby dopuścić możliwość planowania na niej również rębni Ib, zamiast rębni złożonej

We wszystkich formach rębni nadleśnictwo wnioskuje o sposobność uzyskania odnowienia metodami naturalnymi. Po uwzględnieniu jednak lokalnych uwarunkowań (brak możliwości uzyskania obsiewu) oraz często niesprzyjających warunków klimatycznych (susza) nadleśnictwo proponuje, aby dopuścić odnowienie sztuczne sosny i innych gatunków. Ze względów ochrony lasu, jako obowiązkowe należy przyjąć przelegiwanie zrębów, które zamierza się odnowić gatunkami iglastymi. Zabieg ten w połączeniu z wydłużeniem czasu na odnowienie do pięciu lat może wpłynąć korzystnie na udatność odnowienia naturalnego. Podejmowanie prób odnowienia naturalnego powinno leżeć w gestii nadleśniczego.

Proponuje się następujące okresy odnowienia oraz nawroty cięć dla poszczególnych rębni:

- rębnia Ib - 4-5 letni nawrót cięć
- rębnia IIIa - 10-15 letni okres odnowienia
- rębnia IIIb, IIa, IIb, - 20 letni okres odnowienia
- rębnia IVd - 40 letni okres odnowienia.

Plany cięć rębnych na pierwszy rok nowego dziesięciolecia należy uzgodnić z nadleśniczym.

Ze względu na znaczny udział drzewostanów w wieku rębnym i przeszlorębnym wnioskuje się zastosować rozręby.

Użytkowanie przedrębne

Dla każdego drzewostanu należy określić rodzaj zabiegu CP, CP/TW, TP (nie planować CP-P) w zależności od jego wieku, jakości i stopnia rozwoju. Cięcia pielęgnacyjne należy projektować zgodnie z obowiązującymi zasadami z uwzględnieniem konieczności nawrotów. Jako zasadę należy przyjąć wykonanie dwukrotnych nawrotów TW we wszystkich drzewostanach sosnowych na gruntach

porolnych, gdzie czynnik zwarcia jest umiarkowany i wyższy. Wnioskuje się o ograniczenie planowania zabiegów TP jedynie w drzewostanach do IVb klasy wieku włącznie. Nadleśnictwo proponuje przyjąć wskaźnik intensywności cięć przedrębnych uzyskany w bieżącym dziesięcioleciu.

8. Wytyczne w sprawie hodowli lasu i nasiennictwa.

Składy gatunkowe upraw.

Orientacyjne składy gatunkowe zaproponowano w punkcie 4.

Poprawki i uzupełnienia

Wskaźnik poprawek w projektowanych odnowieniach i zalesieniach proponuje się przyjąć w wysokości 15%, natomiast wskaźnik zniszczeń przy cięciach uprzętających proponuje się przyjąć na poziomie 5%. Nadleśnictwo nie posiada aktualnie gruntów nieleśnych przewidzianych do zalesienia, z uwagi na powyższe wnosi o odstąpienie od projektowania zalesień.

Podsadzenia produkcyjne

Proponuje się projektować po uzgodnieniu z nadleśnictwem w drzewostanach sosnowych i brzoźowych od IIb do IIIa podklasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,8 na żyznych siedliskach od BMśw – wariant żyźniejszy w tym na gruntach porolnych. Nie projektować podsadzeń w drzewostanach z istniejącym podszytem powyżej 30%.

Należy również w uzasadnionych przypadkach projektować podsadzenia produkcyjne w drzewostanach uszkodzonych przez wiatr oraz inne czynniki począwszy od BMśw, wariant żyźniejszy.

Wprowadzanie podszytów

Nie projektować wprowadzania podszytów.

Dolesienia luk

Nadleśnictwo proponuje przeznaczać do dolesień luki o powierzchni od 0,10 ha pod warunkiem, że będzie to uzasadnione ekologicznie i gospodarczo.

Melioracje agrotechniczne

Nadleśnictwo wnioskuje o zaplanowanie melioracji agrotechnicznych na wszystkich powierzchniach przeznaczonych do użytkowania rębego.

Tereny do przeprowadzenia prac saperskich

W przypadku oddziałów 168, 174, 175 leśnictwa Leontynowo, przy zaplanowaniu prac zrębowych i odnowieniowych nadleśnictwo proponuje poprzedzenie tych czynności pracami saperskimi mającymi na celu zlokalizowanie i usunięcie przedmiotów niebezpiecznych z okresu II wojny światowej.

Nasiennictwo i selekcja

W trakcie prac terenowych – na etapie ich odbioru uzgodnić i zweryfikować dane dotyczące nasiennictwa i selekcji. Leśny Materiał Podstawowy przeznaczony do produkcji Leśnego Materiału Rozmnożeniowego należącego do kategorii wyselekcjonowany pozostawić do dalszego użytkowania. W związku ze zmniejszaniem się powierzchni LMP, zwracam się do wykonawcy o wskazanie nowych drzewostanów spełniających warunki do uznania ich jako LMP. Późniejszą weryfikację proponowanych LMP – proponujemy przeprowadzić wraz z przedstawicielami RDLP, wykonawcy planu oraz nadleśnictwa.

Pielęgnowanie upraw

Dla istniejących upraw na dzień 01.01.2026 r. zabiegi pielęgnowania gleby i CW planować bez nawrotów, wyłącznie wg. aktualnych potrzeb hodowlanych. Pielęgnowanie gleby, upraw i młodników należy zaprojektować jednokrotnie, projektowanie czyszczeń wczesnych proponuje się ograniczyć do upraw przewidzianych do założenia w pierwszym pięcioleciu.

Przebudowa drzewostanów

Nadleśnictwo Zamrzenica proponuje, aby przy tworzeniu kryteriów kwalifikujących drzewostany do przebudowy oprzeć się o zasady ujęte w Instrukcji Urządzania Lasu (2012). Należy również uwzględnić drzewostany powstałe po odnowieniu powierzchni kłęskowej z 2017 roku obejmujące leśnictwa Klonia, Leontynowo i Pieńkowo oraz drzewostany uszkodzone przez wiatr w leśnictwach Janiagóra, Lnianek i Jeleniagóra. Ostateczny wykaz drzewostanów przeznaczonych do przebudowy winien być uzgodniony z nadleśniczym, a następnie przedstawiony do akceptacji na II KTG.

Szkółka leśna

Leśnictwo Lisikąt oraz Szkołka Leśna Lisikąt obejmują oddziały 80-85, 99-106 obrębu leśnego Zamrzenica, których powierzchnia wynosi 316,69 ha. Szkołka leśna znajduje się w oddziałach 80, 81 i zajmuje powierzchnię całkowitą 11,12 ha, z czego powierzchnia produkcyjna stanowi 643,84 ary. Średnioroczna produkcja w szkółce wynosi około 1,3 mln sadzonek. Wielkość produkcji zabezpiecza w dużej mierze zapotrzebowanie Nadleśnictwa Zamrzenica na materiał sadzeniowy wykorzystywany w odnowieniach i zalesieniach. Ponadto szkołka produkuje w małych ilościach materiał ozdobny na rynek lokalny. Ostatnie lata wskazują na znaczne wyeksploatowanie, zwłaszcza starszych kwater, co przejawia się trudnościami w produkcji sadzonek gatunków iglastych, a szczególnie sosny pospolitej. Poczynając od roku 2022 produkcja na powierzchni 96,99 ar prowadzona jest z wykorzystaniem ProBio Emów. Szkołka leśna, docelowo powinna zostać zwiększona o około 0,70 ha powierzchni produkcyjnej z przeznaczeniem nowej powierzchni pod produkcję materiału iglastego.

9. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

Czynniki biotyczne

Ochrona lasu przed zwierzyną

W całym nadleśnictwie obserwuje się uszkodzenia od zwierzyny (jeleni, danieli, saren) na powierzchniach niezabezpieczonych, są to szkody gospodarczo znośne, polegające przede wszystkim na zgryzaniu i spałowaniu.

Podstawową formą zapobiegania szkodom od zwierzyny jest właściwe prowadzenie gospodarki łowieckiej – utrzymanie liczebności zwierzyny płowej dostosowanej do zmieniających się możliwości wyżywieniowych siedlisk leśnych oraz właściwej struktury płciowej i wiekowej populacji. Nadleśnictwo dokłada wszelkich starań przy realizacji planu łowieckiego w danym roku na terenie zarządzanego OHZ oraz czuwa nad wypełnianiem tego zadania przez koła łowieckie znajdujące się w zasięgu administracyjnym. Roczne planowanie łowieckie opiera się na wieloletnich łowieckich planach hodowlanych.

Ważnym działaniem jest poprawa naturalnych warunków bytowania zwierzyny. W tym celu sadzimy w uprawach leśnych dzikie drzewa owocowe oraz krzewy, których pędy i owoce są chętnie zjadane przez zwierzynę. Najpopularniejsze to śliwa tarnina, śliwa ałycza, czereśnia ptasia, dzikie grusze i jabłonie. Ponadto na terenie nadleśnictwa istnieją wcześniej założone sady starych odmian drzew owocowych, obecnie zakładane są również poletka zgryzowe z wierzbą, gwarantujące żer pędowy. Planuje się również zrealizować tworzenie pasowych remiz śródpolnych na użytkach rolnych zarządzanych przez nadleśnictwo, w celu zwiększenia żeru pędowego oraz poprawy warunków dla zwierzyny drobnej.

Obsiewamy również poletka łowieckie atrakcyjnymi roślinami. W celu zmniejszenia szkód w młodnikach, w okresie zimowo-wiosennym (w ramach cięć pielęgnacyjnych), wykładamy dla jeleni i danieli drzewa do spałowania. Ważnym elementem mającym wpływ na zmniejszanie szkód w młodych fazach drzewostanów jest dostępność dla zwierzyny soli, którą nadleśnictwo wyklada cały rok.

Proponujemy grodzenie tylko upraw gatunków liściastych i domieszek modrzewia oraz jodły. W szczególnych przypadkach (konkretne pozycje) dopuścić należy grodzenie gatunków iglastych. Uprawy nieogrodzone powinny być zabezpieczone repelentami dopuszczonymi do stosowania w lasach.

Młodniki w fazie narażenia na spałowanie powinny być zabezpieczone repelentami lub poprzez rysakowanie. W celu zmniejszenia szkód należy pamiętać o odpowiednim prowadzeniu zabiegów CW i CP.

Ochrona lasu przed owadami

Szczególne znaczenie wśród szkodników pierwotnych w Nadleśnictwie Zamrzenica mają: brudnica mniszka, boreczniki, strzygonia chojnowka oraz barczatka sosnowka.

W związku z powyższym istnieje konieczność wykonywania lotniczych zabiegów ratowniczych.

Pewne znaczenie mają również szkodniki pierwotne dębu jak. np. zwójka zieloneczka, jednak z uwagi na niezbyt duży udział d-stanów dębowych i ich rozproszenie nie stanowią poważnego zagrożenia.

Ze szkodników upraw największe potencjalne zagrożenie występuje ze strony szeliniaka sosnowca, ale z uwagi na przyjętą zasadę obowiązkowego przelegiwania zrębów nasilenie szkód nie jest duże. Stosowane są pułapki kontrolne i sporadycznie przeprowadzane zabiegi chemicznego zwalczania.

Ze szkodników wtórnych największe potencjalne zagrożenie występuje ze strony przyplaszczka granatka, kornika drukarza, kornika ostrozębego, a w d-stanach dębowych ze strony opiętków.

W ramach profilaktyki należy nadal utrzymywać i pielęgnować remizy dla ptaków, powierzchnie ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu.

Ochrona lasu przed grzybami

Największe zagrożenie występuje ze strony huby korzeniowej, w szczególności na gruntach porolnych, ale punktowo także na gruntach leśnych.

W drzewostanach silnie zagrożonych, przerzedzających się i lukowatych należy dopuścić stosowanie niestandardowych cięć przekształceniowych i odnowieniowych, w tym użytkowanie rębnią lub niektórych drzewostanów o zadrzewieniu poniżej 0,6.

Na całym terenie nadleśnictwa występują szkody od opieńki miodowej, które lokalnie powodują wypadki w uprawach. Walka, oprócz stosowania biopreparatu, polegać może na eliminacji z drzewostanu zarażonych drzewek.

Zdarzają się szkody ze strony mączniaka dębu, osutek, jednak w skali powierzchniowej i nasileniu nie wymagających zwalczania chemicznego poza szkółką leśną.

Czynniki abiotyczne

Szczególnym zagrożeniem dla upraw są czynniki klimatyczne i zakłócenia stosunków wodnych, tj. susze wiosenne, susze letnie, przymrozki wczesne i późne. Od kilku lat poważne zagrożenie dla lasów stanowią silne huraganowe wiatry, które powodują duże szkody w drzewostanach (wywroty, złomy) w tym także szkody powierzchniowe.

Plan ochrony lasu należy sporządzić w oparciu o zebrane w trakcie inwentaryzacji dane dotyczące stanu zdrowotnego lasu oraz występujących zagrożeń w połączeniu z materiałami ZOL-u oraz nadleśnictwa. Zebrane i skonsultowane dane będą także podstawą, sporządzenia map zagrożenia środowiska leśnego i ochrony lasu.

Ochrona przeciwpożarowa

Nadleśnictwo Zamrzenica znajduje się w II kategorii zagrożenia pożarowego.

Drzewostany, w większości iglaste są podatne na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożarów. Dodatkowym zagrożeniem jest przebiegająca przez teren obrębu Wierzchlas linia kolejowa.

W ostatnich latach zanotowano duży wzrost pożarów w wyniku podpaleń. Mimo identyfikacji sprawcy wymiar sprawiedliwości zbyt łagodnie traktuje podpalaczy, co powoduje, że wracają oni do procederu.

Plan ochrony przeciwpożarowej należy sporządzić w oparciu o instrukcję ochrony przeciwpożarowej lasu.

Nadleśnictwo wnioskuje o sporządzenie mapy przeglądowej ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa z uwzględnieniem następujących elementów: lokalizacji pasów przeciwpożarowych, bazy sprzętu pożarowego, siedzib straży pożarnych państwowych i ochotniczych, dostrzegalni pożarowych, punktu alarmowo-dyspozycyjnego, punktów telefonicznych, lokalizacji radiostacji, przejazdów przez tory kolejowe, punktów czerpania wody, hydrantów, miejsc postoju pojazdów, dróg i dojazdów pożarowych (wraz z oznakowaniem numerów dróg) dostosowanych do przejazdu ciężkiego sprzętu, punktów koncentracji sił i środków.

10. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów Nadleśnictwa Zamrzenica winny być omówione w części ogólnej planu u. I. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez nadleśnictwo. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego winny być umieszczone na mapie przeglądowej oraz w LMN.

Nadleśnictwo Zamrzenica planuje pozostawić do dalszej eksploatacji dotychczasowe obiekty turystyczne. Planowana jest budowa nowych obiektów. Zestawienie łączne istniejących obiektów turystycznych przedstawiono poniżej:

Leśnictwo	Oddział	Rodzaj obiektu
OBRĘB WIERZCHLAS		
Jeleniagóra	104h	Miejsce postoju pojazdów
Lubiewice	157d	Miejsce postoju pojazdów
Lubiewice	184k	Miejsce postoju pojazdów
Rykwisko	234c	Miejsce postoju pojazdów
Bukowiec	270f	Miejsce postoju pojazdów
OBRĘB ZAMRZENICA		
Wandowo	22a	Miejsce postoju pojazdów
Wandowo	46g	Miejsce postoju pojazdów
Zamrza	57a	Miejsce postoju pojazdów
Zamrza	61f	Miejsce postoju pojazdów
Zamrza	89i	Miejsce postoju pojazdów
Zamrza	90g	Miejsce postoju pojazdów
Zamrza	94a	Miejsce postoju pojazdów
Lisiejamy	129a	Miejsce postoju pojazdów
Lisiejamy	145b	Miejsce postoju pojazdów
Leontynowo	147c	Miejsce postoju pojazdów
Leontynowo	158m	Miejsce postoju pojazdów
Pieńkowo	192l	Miejsce postoju pojazdów
Pieńkowo	210a	Miejsce postoju pojazdów
OBRĘB ŚWIEKATÓWKO		
Branica	14k	Miejsce postoju pojazdów

Sielanka	110b	Miejsce postoju pojazdów
Sielanka	123Aa	Miejsce postoju pojazdów

Przez teren administrowany przez Nadleśnictwa Zamrzenica przebiegają następujące szlaki turystyczne:

Nazwa	Typ szlaku	Kolor	Leśnictwa, przez które przebiega szlak	Długość szlaku (km)
Szlak Bydgoszcz - Konarzyny	pieszy	Niebieski	Wandowo, Zamrza, Lisiejamy, Sielanka	15,7
Szlak Bydgoszcz - Pruszcz	pieszy	Żółty	Pieńkowo, Lisiejamy, Sielanka, Brzozowo	20,7
Szlak „Klub Wszędołazów”	pieszy	Niebieski	Sarnówek, Lubiewice, Jeleniagóra	12,7
Szlak „Tleń – Błędzim”	pieszy	Niebieski	Jeleniagóra, Lnianek, Rykowisko, Lubiewice	14,9
Szlak „Bysław – Błędzim”	pieszy	Zielony	Lubiewice, Rykowisko	16,7
Szlak „Cekcyn - Lniano	pieszy	Czarny	Lnianek, Rykowisko, Lubiewice	19,2
Szlak „Cekcyn – Lniano” II	pieszy	Czarny	Lnianek, Rykowisko, Lubiewice	2,5
Szlak „Tuchola – Płaskosz - Cekcyn”	pieszy	Żółty	Wandowo	5,1
Szlak „Rytel – Gostycyn – Nogowica” „Kasztelański”	pieszy	Żółty	Leontynowo, Klonia	31,4
Szlak „Gostycyn – Nogowica”	pieszy	Czarny	Leontynowo	5,3
Szlak „Sępólno Krajeńskie – Pruszcz”	pieszy	Niebieski	Pieńkowo, Klonia,	11,1
Szlak „Wudzyn – Stronno”	pieszy	Zielony	Brzozowo, Sielanka	8,4

Nazwa	Typ szlaku	Kolor	Leśnictwa, przez które przebiega szlak	Długość szlaku (km)
Szlak „Świecie - Czersk	rowerowy	Czarny	Janiagóra	13,5
Szlak „Borowej Ciotki” I	rowerowy	Czarny	Sarnówek	2,0
Szlak „Borowej Ciotki” II	rowerowy	Czarny	Sarnówek, Lnianek, Rykowisko, Jeleniagóra	15,0
Szlak „Greenway Naszyjnik Północy”	rowerowy	Zielony	Klonia	4,2
Szlak „Euro Route R1”	rowerowy	Zielony	Branica, Bruchniewo, Brzozowo	21,0
Szlak „Bydgoszcz - Chojnice”	rowerowy	Niebieski	Wandowo, Lisikąt, Lisiejamy, Sielanka, Bruchniewo, Brzozowo	28,0

Nazwa	Typ szlaku	Leśnictwa, przez które przebiega szlak	Długość szlaku (km)
Szlak konny I	konny	Branica	12,1
Szlak konny II	konny	Lubiewice, Rykowisko	12,6
Szlak konny III	konny	Jeleniagóra, Lnianek	23,0
Szlak konny IV	konny	Sarnówek	17,2
Szlak konny V	konny	Leontynowo	12,5
Szlak konny VI	konny	Sielanka, Lisiejamy, Zamrza, Wandowo	5,8

Nazwa	Typ szlaku	Obręb	Długość szlaku (km)
Rzeka Kamionka	kajakowy	Zamrzenica	17,6
Rzeka Brda i Zalew Koronowski	kajakowy	Zamrzenica	11,4

Nazwa	Typ szlaku	Leśnictwa, przez które przebiegają szlaki	Długość szlaku (km)
Nordic Walking I	pieszy	Janiagóra	6,8
Nordic Walking II	pieszy	Lisikąt	4,8
Nordic Walking III	pieszy	Lisikąt	3,4
Nordic Walking IV	pieszy	Leontynowo	4,2
Nordic Walking V	pieszy	Rykowisko	1,2
Nordic Walking VI	pieszy	Bruchniewo	12,8
Nordic Walking VIII	pieszy	Pieńkowo	4,6

Obiekty edukacji leśnej:

Leśnictwo	Oddział	Uwagi
Lubiewice	184n	Izba edukacyjno–ekspozycyjna
Zamrza	59-60, 66-67	Ścieżka przyrodniczo–dydaktyczna „Nad Zamrzonką”

Nadleśnictwo proponuje wykonanie inwentaryzacji istniejących szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, kajakowych, konnych oraz nordic walking, a także naniesienie ich na mapę zagospodarowania rekreacyjnego.

Mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie, oprócz wymagań oraz szczegółów określonych dla map przeglądowych w „Instrukcji technicznej sporządzania i wydruku map leśnych” (tom trzeci „Instrukcji urządzania lasu”), powinna zawierać:

- istniejące i projektowane leśne obszary wypoczynkowe, w tym: biwaki, obozowiska, miejsca wypoczynku, parkingi, miejsca postoju pojazdów, punkty widokowe itp.;
- istniejące i projektowane leśne urządzenia rekreacyjne;
- liniowe obiekty rekreacyjne, w tym: szlaki turystyczne, ścieżki (rowerowe, do jazdy konnej, dydaktyczne itp.);
- obiekty edukacji leśnej;
- inne osobliwości turystyczne albo przyrodnicze położone na obszarze lub w sąsiedztwie lasów nadleśnictwa (kąpieliska, plaże, zwierzyńce, ruiny, rezerваты przyrody, pomniki przyrody itp.).

Działalność edukacyjna:

- Edukacja leśna będzie prowadzona w oparciu o istniejącą infrastrukturę i obiekty, które stanowią:
 - wiaty edukacyjne – 4 szt.
 - ścieżka dydaktyczna – 1 szt.
 - sala narad wyposażona w urządzenia multimedialne,

- izba edukacyjno – ekspozycyjna,
- pozostałości kopalni węgla brunatnego w Pile.
- Roczna ilość uczestników zajęć z edukacji leśnej wynosi obecnie około 3 tysięcy osób. Edukacja leśna jest prowadzona przez większość pracowników służby leśnej na wszystkich szczeblach organizacji nadleśnictwa. Przewiduje się utrzymanie podobnego poziomu w latach 2026 – 2035.

11. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego powinny być omówione w części ogólnej planu u. I. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez nadleśnictwo. W szczególności powinny one uwzględniać:

- możliwość pozyskania choinek,
- możliwości użytkowania gruntów związanych z gospodarką łąkowo-rolną.

W części ogólnej planu u. I. należy dodatkowo ująć w ogólnym zarysie zagadnienia gospodarki łowieckiej, w szczególności dotyczące:

- liczebności zwierzyny na podstawie corocznych inwentaryzacji zwierząt łownych, w odniesieniu do poszczególnych obwodów łowieckich i łącznie dla nadleśnictwa,
- realizacji rocznych planów łowieckich za ubiegły okres gospodarczy (gatunkami zwierzyny za okres ostatnich 10 lat),
- rozmiaru uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- rozmiaru wykonanych profilaktycznych prac z zakresu ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny,
- ewentualne zniekształcenia składów gatunkowych upraw z powodu ograniczania przez zwierzynę pożądanego udziału gatunków lasotwórczych, w tym liściastych.

Nadleśnictwo Zamrzenica w zakresie użytkowania ubocznego prowadzi uprawę i sprzedaż choinek. Pozyskanie i sprzedaż uzależniona jest od popytu na rynku lokalnym, przeciętnie planowane w rozmiarze ok. 100 - 150 szt. rocznie. Powierzchnia plantacji choinek jest na optymalnym poziomie, nie jest planowane zwiększenie jej areału, a jedynie odnawianie najstarszych plantacji poprzez wprowadzanie nowych nasadzeń. Nie przewiduje się pozyskania żywicy czy stroiszu.

Analizując gospodarkę łowiecką należy określić zadania kierunkowe dla niej na terenie nadleśnictwa, w tym:

- wskazać w obwodach łowieckich tereny przeznaczone na poletka łowieckie, pasy zaporowe, łąki śródleśne i polany, tereny podmokłe, zadrzewienia, itd., z zaleceniem sposobów ich wykorzystania w celu poprawy warunków bytowania zwierząt łownych, w tym zwiększania naturalnej bazy żerowej

- poprzez wprowadzanie do upraw rodzimych gatunków dzikich drzew owocowych, zakładanie bądź pielęgnowanie istniejących remiz również na terenach nieleśnych, prowadzenie gospodarki rolno-łąkowej,
- wskazać obszary lasu, w których liczebność określonych gatunków zwierząt łownych winna być ograniczona (teren kłęski z 2017 roku), uwzględniając w szczególności wyniki corocznych inwentaryzacji zwierzyny, wieloletnie i roczne plany łowieckie (w tym wykonywanie zadań z rocznych planów łowieckich), potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych oraz przestrzenny rozkład szkód od zwierzyny.

12. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury technicznej nadleśnictwa.

W części ogólnej planu u. I. należy określić potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej, gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- c) budowy i konserwacji obiektów małej retencji,
- d) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.

13. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.

Proponuje się, by podrozdział „Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego” opracować w ujęciu ogólnym. Nadleśnictwo nie widzi potrzeby rozszerzania charakterystyki o ekspertyzę ekonomiczną w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie planu u. I.

14. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Należy obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa, według wzoru i zasad określonych w § 123 instrukcji u. I.

15. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenie tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych.

Dotychczasowy program ochrony przyrody (POP) w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie nadleśnictwa powinien zostać zaktualizowany na podstawie zebranych dotychczasowych materiałów i ich weryfikacji terenowej. Natomiast na pozostałych gruntach będących w zasięgu terytorialnym działania nadleśnictwa, aktualizacja zostanie wykonana w oparciu o dostępne materiały instytucji publicznych: Ministerstwa Środowiska, RDOŚ, Konserwatora Zabytków itp.

Elementy POP, które podlegać będą weryfikacji w trakcie prac nad projektem planu u. l.:

- weryfikacja istniejących form ochrony przyrody,
- aktualizacja adresów lokalizujących formy ochrony przyrody w nadleśnictwie,
- aktualizacja wykazu obiektów archeologicznych, zabytkowych, miejsc pamięci, cmentarzy, pojedynczych mogił, itp.,
- uzupełnienie listy gatunków roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych, w tym stref ochronnych miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- weryfikacja ostoi różnorodności biologicznej i innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym, a nie objętych formami ochrony przyrody, w tym drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- propozycje rozszerzenia lub uznania nowych form ochrony przyrody.

Kompleksowe przedstawienie stanu przyrody wymaga dokonania jego analizy według stanu na dzień opracowywania projektu planu u. l. w formie opisu, zestawień, tabel, map itp.

Analiza stanu ochrony przyrody w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wymaga scharakteryzowania poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony, dla których na podstawie ustawy o ochronie przyrody wyznaczono poszczególne formy ochrony przyrody oraz strefy ochronne i otuliny, z uwzględnieniem roli i zadań lasów ochronnych wynikających z ustawy o lasach.

Analizę stanu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000, w tym dotyczącą przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono konkretny obszar, należy prowadzić z wykorzystaniem odpowiednich danych uzyskanych od organów właściwych do spraw ochrony środowiska, zweryfikowanych na gruncie podczas taksacji leśnej. W syntezie uogólniającej wnioski z analizy należy sprecyzować priorytety z zakresu ochrony przyrody, ujawnić sytuacje konfliktowe, ze wskazaniem sposobów minimalizacji ich skutków oraz - tam gdzie to możliwe - generalizować cele i zadania z zakresu ochrony przyrody.

Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom, zgodnie z wytycznymi w pkt.16 niniejszego opracowania.

16. Formy opracowania składników projektu planu u. I., w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.

Proponuje się, by projekt planu u. I. opracować w następującym układzie:

Egzemplarz dla DGLP (dwie teczki).

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w twardej oprawie (format A4),
- wykaz cięć wraz z tabelami w oprawie miękkiej (format A4),
- mapę sytuacyjno-przeładową Nadleśnictwa w skali 1:50 000,
- mapę przeładową nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000:
 - cięć rębnych,
 - drzewostanów,
 - siedlisk,
 - funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego,
- nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:

- Elaborat, POP, Prognoza ONŚ, baza TAKSATOR, baza SLMN.

II - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4),
- mapę przeładową nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000:
 - walorów przyrodniczych,
 - rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
 - gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000.

Egzemplarz dla RDLP i dla nadleśnictwa (dwa komplety).

- Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w oprawie twardej (format A4),
- Tom II A – Opis taksacyjny lasu – w oprawie twardej (format A4),
- Tom II – Tabele i wykazy – w oprawie twardej (format A4),
- Tom III – Plany zagospodarowania lasu – wraz z tabelami, oprawie twardej (format A4),

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4),
- mapę przeładową nadleśnictwa (obszar nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000:

- walorów przyrodniczych,
- rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
- gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000.

II - Teczka twarda zawierająca:

- mapę sytuacyjno-przeładową nadleśnictwa w skali 1:50 000
- nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane: Elaborat, POP, Prognoza ONŚ, baza TAKSATOR, baza SLMN,
- mapy przeładowe nadleśnictwa (obszar nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000:
 - cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana),
 - drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana),
 - siedlisk,
 - funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego,
 - ochrony lasu,
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - zagospodarowania łowieckiego,
 - nasiennictwa i selekcji.

III - Teczka twarda zawierająca:

- mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1),
- mapę przeładową nadleśnictwa (obszar nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000.

Dodatkowo tylko dla Nadleśnictwa:

Teczka twarda zawierająca:

- mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami ewidencyjnymi i użytkami (format A1 – 1 egz. tylko dla nadleśnictwa),
- mapę przeładową nadleśnictwa (obszar nadleśnictwa na 1 arkuszu) w skali 1:25 000 (wydruk i nośnik elektroniczny),
- mapy przeładowe cięć z naniesionymi granicami działek użytkowania rębego (rębnie zupełnie i częściowe) w skali 1:25 000, z możliwością kolorowania działek,
- mapy przeładowe obszarów leśnictw w skali 1:10 000, czyste (wydruk i nośnik elektroniczny),
- mapy przeładowe cięć dla leśnictw z naniesionymi granicami działek użytkowania rębego (rębnie zupełnie i częściowe) w skali 1:10 000, z możliwością kolorowania działek.

Operaty dla poszczególnych leśnictw zawierające:

- opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu oraz docelowych składów gatunkowych w oprawie twardej (format A4),

- mapy gospodarczo-przeładowe obszarów leśnictw w skali 1:10 000:
 - cięć rębnych w futerale (podklejona na płótnie i foliowana),
 - drzewostanów,
 - czysta (wydruk i nośnik elektroniczny),
- mapy przeładowe cięć dla leśnictw z naniesionymi granicami działek użytkowania rębego (rębnie zupełne i częściowe) w skali 1:10 000, z możliwością kolorowania działek.

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu (format A4) w oprawie miękkiej (bindowana) w teczce wraz z mapami przeładowymi obrębów leśnych w skali 1:25 000 (wraz z formą elektroniczną):

- form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia,
- siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.

Wszystkie opracowania jak: elaborat, programy, opisy, plany zagospodarowania powinny zostać wykonane w oprawie twardej, szytej, w kolorze zielonym.

Nadleśnictwo prosi również o zarchiwizowanie i udostępnienie w formie elektronicznej dostępnych operatów i opracowań graficznych z lat ubiegłych w celu umożliwienia analizowania zdarzeń historycznych.

17. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Projekt uzgodnienia, sporządzony na podstawie art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022, poz. 1029) powinien zawierać:

- propozycję zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, to jest część B protokołu KZP,
- mapy przeładowe (wg obrębów leśnych w skali 1:25000) lub sytuacyjno-przeładowe dla całego nadleśnictwa w skali 1:50000 (z zastrzeżeniem, że są na niej czytelne istotne szczegóły dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu), z oznaczeniem granic obszarów Natura 2000 (z podziałem na PLB, PLH lub PLC) oraz rozpoznanych granic ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 powinien być zgodny z § 131 – 134 części 1 „Instrukcji urządzania lasu”, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.

Zaleca się, aby prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 obejmowała następujące składniki:

- 1) część opisową wraz z syntetycznymi wnioskami, podzieloną na rozdziały,
- 2) część tabelaryczną w formie odpowiednich macierzy,
- 3) mapę obszarów chronionych i funkcji lasu.

18. Inne zagadnienia.

Pracownicy wykonawcy projektu planu u. l. w trakcie prac terenowych winni być w stałym kontakcie z pracownikami nadleśnictwa. Wyniki prac taksacyjnych należy w przystępnej formie przedstawić administracji nadleśnictwa i leśniczym, w czasie pozwalającym na dokonanie weryfikacji i uzgodnień.

Wszelkie zagadnienia, które wynikną w trakcie taksacji i nie zostaną omówione na KZP, należy przedstawić podczas komisyjnego odbioru robót terenowych i na posiedzeniu NTG.

Protokół ustaleń KZP (zgodnie z § 126 instrukcji u. l.) należy sporządzić w dwóch częściach, podobnie, jak opracowano niniejszy referat.

Część B protokołu „Założenia do planu urządzenia lasu” winna być dodatkowo załącznikiem do wniosku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

Dokument zawiera dane przygotowane i opracowane przez zastępców nadleśniczego, sekretarza oraz specjalistów działu gospodarki leśnej.

Nadleśnictwo wnioskuje o dostosowanie granic wydzieleń do istniejących obiektów w grupowaniu powierzchni w Bazie SILP (dotyczy to zwłaszcza nowych granic obwodów łowieckich, stref ochronnych miejsc rozrodu oraz obszarów chronionych).